

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
489-22
490-22

meddelad i Stockholm den 21 november 2023

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 3 december 2021 i mål nr 3081-21 och 3082-21

SAKEN

Avvisad talan

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

1. Försäkringskassan avvisade i två beslut AAs ansökningar om sjukpenning med hänvisning till att det sedan tidigare fanns lagakraftvunna beslut avseende samma tidsperioder. AA överklagade besluten, och Försäkringskassan lämnade över överklagandena till Förvaltningsrätten i Umeå.

2. Förvaltningsrätten avvisade överklagandena och beslutade att lämna över handlingarna i målen till Försäkringskassan för omprövning av besluten. Enligt förvaltningsrätten var det fel av Försäkringskassan att lämna över överklagandena till förvaltningsrätten; i stället skulle Försäkringskassan ha omprövat besluten i enlighet med bestämmelserna i socialförsäkringsbalken.
3. Försäkringskassan överklagade till Kammarrätten i Sundsvall, som gjorde samma bedömning som förvaltningsrätten och avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

4. *Försäkringskassan* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens och förvaltningsrättens avgöranden och visa målen åter till förvaltningsrätten. Myndigheten anför följande. Eftersom avvisningsbesluten har fattats med stöd av en allmän förvaltningsrättslig princip och alltså inte rör socialförsäkringsförmånen som sådan, blir socialförsäkringsbalkens bestämmelser om omprövning inte tillämpliga. Överklagbarheten ska avgöras utifrån allmänna regler om överklagbarhet.
5. AA vidhåller sina ansökningar.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

6. Frågan är om socialförsäkringsbalkens bestämmelser om omprövning är tillämpliga på ett beslut av Försäkringskassan att avvisa en ansökan om sjukpenning med stöd av allmänna förvaltningsrättsliga principer.

Rättslig reglering m.m.

7. Enligt 113 kap. 2 § första stycket socialförsäkringsbalken får beslut i ärenden om förmåner enligt balken ändras, omprövas och överklagas med tillämpning av bestämmelserna i 3–21 §§, om inget annat följer av bestämmelserna i 22–40 §§.
8. Av 7 § första stycket framgår att Försäkringskassan ska ompröva ett beslut som har fattats av myndigheten om det skriftligen begärs av en enskild som beslutet angår och det inte är fråga om ett ändringsbeslut enligt 3 §. Enligt andra stycket får ett avvisningsbeslut som grundas på att en begäran om omprövning eller ett överklagande kommit in för sent inte omprövas. Enligt samma stycke får inte heller omprövning avse en fråga som har avgjorts efter omprövning eller av domstol.
9. Av 10 § andra stycket framgår att ett beslut inte får överklagas av en enskild innan beslutet har omprövats enligt 7 §. Vidare framgår att en enskilds överklagande av ett sådant beslut innan beslutet har omprövats ska anses som en begäran om omprövning.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

10. Bestämmelserna om omprövning och överklagande i 113 kap. socialförsäkringsbalken ska tillämpas vid beslut i ärenden om förmåner enligt balken.
11. AA har ansökt om sjukpenning. Försäkringskassan har avvisat ansökningarna med hänvisning till att frågan om rätten till sjukpenning för de aktuella perioderna var rättskraftigt avgjord. Att Försäkringskassan sålunda har avvisat ansökningarna med stöd av en allmän förvaltningsrättslig princip medför inte att det inte är fråga om beslut i ärenden om förmåner enligt balken. Det avgörande för den frågan är nämligen inte vilka författningsbestämmelser

eller principer som omedelbart har legat till grund för beslutet utan vad ärendena handlar om.

12. Bestämmelserna i 113 kap. socialförsäkringsbalken är alltså tillämpliga. Eftersom det inte, vare sig i 7 § eller i någon annan bestämmelse i det kapitlet, finns något undantag från skyldigheten att ompröva sådana avvisningsbeslut som det handlar om i de nu aktuella fallen skulle Försäkringskassan ha omprövat besluten.
13. Försäkringskassans överklagande ska alltså avslås.

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Mahmut Baran, Marie Jönsson och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Anna Ekman.